

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-38>

УДК 336:346:657

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ ПРИ ВИКОНАННІ АУДИТОРСЬКИХ ПРОЦЕДУР

APPLICATION OF FINANCIAL ANALYSIS METHODS IN THE PERFORMANCE OF AUDIT PROCEDURES

Савченко Віра Меєрівна

кандидат економічних наук, професор,
Херсонський державний аграрно-економічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2496-2525>

Кононенко Леся Віталіївна

кандидат економічних наук, доцент,
Херсонський державний аграрно-економічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5698-5003>

Назарова Галина Борисівна

кандидат економічних наук, доцент,
Центральноукраїнський національний технічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7401-0402>

Savchenko Vera, Kononenko Lesia

Kherson State Agrarian and Economic University, Kherson

Nazarova Halyna

Central Ukrainian National Technical University

Стаття присвячена питанням використання методів фінансового аналізу при виконанні аудиторських процедур. Зазначено, що фінансовий аналіз застосовується як метод при проведенні аудиту і в Україні регулюється нормами фінансового права. Методи фінансового аналізу використовуються при здійсненні аудиторських процедур як в системі аудиту фінансової звітності суб'єктів ринкового сектору економіки, так і при здійсненні аудиторських процедур в системі державного фінансового аудиту. Доведено, що у сучасних умовах фінансовий аналіз як складова аудиторських процедур є важливим з огляду на необхідність оцінки перспектив функціонування та розвитку суб'єкта господарювання. Зазначено, що потребує уточнення зміст фінансового аналізу та недостатнім є лише його ототожнення з оцінкою фінансового стану. Зазначена доцільність, у контексті переорієнтації з управління прибутком на управління вартістю бізнесу при здійсненні процедур фінансового аналізу використовувати як показники фінансової звітності, так і інші фінансові показники.

Ключові слова: фінансове право, фінансовий стан, облікова політика, аудит, економічна діагностика.

The article is devoted to the issues of using methods of financial analysis when performing audit procedures. It is noted that financial analysis is used as an audit method and is regulated by financial law in Ukraine. The methods of financial analysis are used in the implementation of audit procedures both in the system of auditing financial statements of subjects of the market sector of the economy, and in the implementation of audit procedures in the system of state financial audit. The inadequacy of the use of universal indicators for assessing the financial condition regardless of the size and type of economic activity of the economic entity is substantiated. It is noted that for a more objective financial analysis when conducting audit procedures in order to assess the prospects for the development of a business entity and its potential, as well as to optimize financial policy, it is appropriate to use the results of the work of scientists regarding the developed addressable indicators by types of economic activity and typification of business entities; the use of financial analysis models of financially stable enterprises obtained as a result of scientific research, methods of assessing the probability of bankruptcy and comprehensive analysis of the financial state, developed specifically for enterprises of a certain type of economic activity, including agricultural ones; to modernize the methodology for assessing the financial condition presented at the legislative level. Attention is drawn to the fact that despite the expediency of universalizing the assessment of the financial condition, it is appropriate to interpret the indicators calculated in comparison with industry indicators. It has been proven that in modern conditions, finan-

cial analysis as a component of audit procedures is important in view of the need to assess the prospects for the functioning and development of a business entity. It was noted that the content of the financial analysis needs to be clarified and that it is not sufficient to equate it with the assessment of the financial condition. In the context of the reorientation from profit management to business value management, it is expedient to use both financial reporting indicators and other financial indicators when performing financial analysis procedures.

Keywords: financial law, financial condition, accounting policy, audit, economic diagnosis.

Постановка проблеми. Відповідно до сучасного трактування та нормативної регламентації аудиторських процедур на міжнародному рівні аналітичні процедури, зокрема методи фінансового аналізу, є обов'язковими до використання в аудиторській практиці. Фінансовий аналіз використовується як метод при проведенні аудиту – однієї з найбільш важливих форм фінансового контролю, що в Україні регулюється нормами фінансового права. Методи фінансового аналізу використовуються при здійсненні аудиторських процедур як в системі аудиту фінансової звітності суб'єктів ринкового сектору економіки, так і при здійсненні аудиторських процедур в системі державного фінансового аудиту.

Цільова спрямованість фінансового аналізу – оцінка майнового та фінансового стану суб'єкта господарювання за звітний період та визначення перспектив функціонування суб'єкта на підставі розрахунку індикаторів, що забезпечують об'єктивну характеристику фінансового стану суб'єктів господарювання. Фінансовий аналіз використовують при здійсненні аудиторських процедур, що пов'язано з перевіркою фінансової звітності та надання впевненості щодо безперервності функціонування суб'єкта господарювання. Фінансовий аналіз може також проводитися на замовлення як супутня аудиторська послуга. У контексті аудиторських процедур фінансовий аналіз розглядають як зовнішній. Проте в системі внутрішнього аудиту методи фінансового аналізу також мають місце.

У сучасних реаліях аудиторської діяльності в Україні є доцільним розглянути сутність та проблеми розвитку фінансового аналізу відповідно до особливостей формування фінансової звітності як інформаційного джерела фінансового аналізу, так і відповідно до реалій функціонування інституту аудиту в Україні. Є особливості господарської діяльності у аграрному секторі, що впливають на аудиторські процедури та методи фінансового аналізу при їх здійсненні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження тематики фінансового аналізу при виконання аудиторських процедур традиційно здійснюються науковцями. Так,

праці Рябчук О.Г. присвячені питанням проведення аналітичних процедур у процесі державного фінансового аудиту. Автор акцентує увагу на недостатності, у порівнянні з економічно розвиненими країнами світу, використання аналітичних процедур при здійсненні державного фінансового аудиту. Він зауважує, що незважаючи на те, що проблематика проведення аналітичних процедур в Україні є достатньо дослідженою, у системі державного фінансового аудиту потребує подальших досліджень. Цей науковець розглядає сутність фінансового аналізу у контексті міжнародної регламентації незалежного аудиту. Ми виходимо з того, що ці висновки стосуються не лише державного фінансового аудиту, але й фінансового аналізу при проведенні аудиту фінансової звітності суб'єктів ринкового середовища. Рябчук О.Г. на підставі встановлення особливостей державного фінансового аудиту та визначення цільової спрямованості фінансового аналізу зазначає, що аналітичні процедури мають здійснюватися на всіх етапах аудиту та ґрунтуватися на інформації, що міститься у фінансовій звітності. Відповідно, достовірність результатів залежить від аналітичної якості та достовірності фінансової звітності суб'єкта аудиту, і відповідно, аналіз ефективності використання бюджетних ресурсів має здійснюватися лише на підставі оцінки достовірності фінансової звітності [1].

Ковальчук Т.М. і Вергун А.І. присвятили свої дослідження питанням формування інформаційної бази для прийняття управлінських рішень на основі аналізу фінансового стану підприємств за видами економічної діяльності [2].

Дослідження Сметанюк О.А., Причепи І.В. і Білоконь Т.М. присвячені особливостям аналізу фінансового стану підприємства в умовах обмежених обсягів інформаційного забезпечення [3].

Жук Н. досліджувала основні підходи до фінансової безпеки підприємств, визначенні ролі аналізу як функціональної складової в управлінні фінансовою безпекою та компонентів методики аналізу фінансового стану як домінуючого індикатора фінансової безпеки в новій парадигмі системи управління [4].

Праці Колесніченко А.С. присвячені проблемним питанням аналізу форм фінансової звітності, що формуються різними за розмірами підприємствами. Цим науковцем виокремлено основні нормативно-правові акти в галузі регулювання вимог та порядку складання фінансової звітності за групами підприємств [5]. Саме в аграрній сфері функціонують дуже різні за розмірами господарюючі суб'єкти, які складають фінансову звітність за різними форматами та показники галузевої звітності мають специфіку, що на нашу думку, має бути враховано при розробці методики фінансового аналізу як складової аудиторських процедур.

Банера Н.П. і Гелей Л.О. у своїх дослідженнях здійснили оцінку показників фінансової звітності суб'єктів малого підприємництва та обґрунтували необхідність розробки, додатку до фінансової звітності конкретними групами її користувачів та необхідність його впровадження та використання, що повинно забезпечити можливість отримання інформації про фінансовий стан, рівень незалежності від зовнішніх джерел, заборгованості тощо [6].

Праці Євсєвої О.О., Анікіної О.С. та Нікуліної С.В. присвячені питанням осучаснення знань про значущість інформаційної складової показників фінансової звітності та адаптація її статей до розрахунку показників фінансового стану. В результаті ними було сформовано універсальний підхід до формування системи показників фінансового стану на основі сучасних форм фінансової звітності [7].

Проте питання використання методів фінансового аналізу при виконанні аудиторських процедур залишаються недостатньо дослідженими.

Постановка завдання. Метою статті є визначення особливостей та проблем організації і методики фінансового аналізу в системі аудиторських процедур та обґрунтування напрямів його оптимізації у контексті надання аудиторських послуг.

Виклад основного матеріалу дослідження. Фінансовий аналіз у більшості публікацій ототожнюють з оцінкою фінансового стану. Незважаючи на значну роль оцінки фінансового стану, ми поділяємо позицію науковців які вважають такий підхід обмеженим та не ототожнюємо фінансовий аналіз з оцінкою фінансового стану.

Оцінка фінансового стану підприємств є складовою фінансового аналізу та здійснюється у процесі надання аудиторських процедур. Зовнішній аудит, у сучасних реаліях,

реалізується при здійсненні обов'язкового аудиту. Малі підприємства не є суб'єктами на які поширюється обов'язковість аудиту. Проте, малі підприємства домінують у структурі суб'єктів господарювання у сучасних реаліях України та з огляду на важливість оцінки фінансового стану підприємств малого бізнесу (при прийнятті інвестиційних рішень, формуванні стратегій розвитку, оцінки бізнесу тощо) є необхідним застосовувати методи фінансового аналізу при проведенні процедур внутрішнього аудиту та застосовувати супутні аудиторські послуги. Такі науковці як Сметанюк О.А., Причепка І.В. і Білоконь Т.М. акцентують увагу на проблемах обмеження інформації при проведенні фінансового аналізу з оцінки фінансового стану на підставі фінансової звітності, що складена малими підприємствами на підставі вимог Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність» [8]. Відповідно цими науковцями запропоновано алгоритм оцінки результативності (рентабельності) адресно для малих підприємств та уточнено методику розрахунку показників для оцінки фінансового стану малих підприємств.

Питання інформаційної обмеженості фінансової звітності малих підприємств з метою проведення фінансового аналізу досліджувались і Колесніченко А. С., що, на нашу думку, є справедливим і обумовлює як необхідність попереднього аналізу особливостей формування показників звітності, так і залучення при аудиторських процедурах іншої інформації.

На думку Банери Н.П. і Гелей Л.О., діюча регламентація формування статей фінансової звітності малих підприємств не забезпечує її інформативності. Відповідно заслуговують на увагу пропозиції науковців щодо внесення змін до складу звітності малих підприємств. Також підтримуємо позицію авторів щодо необхідності аналізу інформації щодо формування і застосування облікової політики як додатку до звітності малих підприємств. Слід зазначити, що це стосується не лише малих підприємств, і не обмежується поширенням використання норм Національного Положення (Стандарту) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах» в системі аудиторських послуг [9]. Ми вважаємо, що процедура оцінки облікової політики та встановлення відповідності формування показників фінансової звітності підприємств вимогам чинного законодавства та аналіз облікової політики суб'єктів господарювання, звітність яких аналізується, є переду-

мовою ефективності фінансового аналізу при здійсненні аудиторських процедур.

На сучасному етапі розвитку соціально-економічних відносин, навіть за умови формування і подання суб'єктами господарювання звітності, що відповідає вимогам чинного законодавства, інформаційні запити користувачів повністю не задовольняються [10].

Обов'язковий аудит, тобто аудиторські процедури спрямовані на підтвердженні об'єктивності фінансової звітності та надання користувачам впевненості щодо безперервності функціонування суб'єкта господарювання звітність якого є предметом аудиту, поширюється лише на суб'єкти підприємницької діяльності що становлять суспільний інтерес. Такі підприємства за розміром, як правило, є великими та здебільшого є платниками податку на прибуток. Фінансовий аналіз, при проведенні аудиторських процедур таких підприємств, ґрунтується на фінансовій звітності, об'єктивність формування якої контролюється як фіскальними органами так і аудиторами. Щодо малих підприємств, звітність яких не підлягає обов'язковому аудиту та більшість яких використовують спрощені підходи до оподаткування, при проведенні фінансового аналізу є доцільним оцінити облікову політику та її вплив на формування показників фінансової звітності. Так, важливим етапом аудиту, що передує фінансовому аналізу, є оцінка облікової політики та встановлення її відповідності вимогам чинного законодавства.

В Україні за станом на 01.01.2022 року переважають малі підприємства [11]. Як правило, звітність таких підприємств не підлягає обов'язковому аудиту. В аграрній сфері ця проблема є ще більш гострою. Так, по Кіровоградській області станом на 01.07.2023 року серед сільськогосподарських товаровиробників – платників податків лише 217 підприємств (що становить 10,4% від загальної кількості підприємств) є платниками податку на прибуток – тобто використовують загальну систему оподаткування. Спрощену систему оподаткування зі сплатою єдиного податку за четвертою групою використовує переважна більшість господарств Кіровоградської області – 1778 господарств (85,23%) [12].

Серед сільськогосподарських товаровиробників в Україні переважають малі підприємства. Так, станом на 2021 рік питома вага суб'єктів малого підприємництва серед сільськогосподарських товаровиробників становила 97% (цей показник практично не змі-

нюється за останні десять років) [11]. Проте, в умовах динамічного розвитку відносин власності та в економічному середовищі, що характеризується невизначеністю, аудиторські процедури поширюються на ситуації, за якими виникає необхідність суб'єктам господарювання використовувати аудиторські процедури не обов'язкового характеру. Такі послуги надають як сертифіковані аудитори (вартість таких послуг висока) і більшість підприємств користуються послугами або консалтингових структур або обмежуються внутрішнім аудитом. Так, фінансовий аналіз здійснюється при аудиторському супроводженні інвестиційних процесів, при вирішенні спірних майнових питань співвласників бізнесу та у відповідності із запитом власників та менеджменту у процесі купівлі – продажу бізнесу, розподілу доходів тощо.

Особливість оподаткування сільськогосподарської діяльності полягає у тому, що більшість суб'єктів господарювання не є платниками податку на прибуток, і відповідно ведення обліку та формування показників фінансової звітності таких підприємств не є об'єктом податкового аудиту. Відповідно при проведенні фінансового аналізу з метою оцінки ймовірності банкрутства та за іншими напрямками економічної діагностики, визначення ефективності господарської діяльності, для таких підприємств посилюється значення попереднього етапу фінансового аналізу – перевірки оцінки впливу облікової політики на формування результатів фінансового аналізу і, відповідно, можливість їх використання з метою прийняття інвестиційних рішень та оцінки перспектив функціонування бізнесу.

Фінансовий аналіз доцільно проводити економічному персоналу підприємств, зокрема аграрних, на перманентній основі як процедуру внутрішнього аудиту. Натепер, як свідчить результат опитування працівників, що відповідають за формування фінансової звітності сільськогосподарських підприємств – клієнтів громадської організації «Кіровоградська обласна сільськогосподарська дорадча служба», не враховується вплив облікової політики на формування показників та не здійснюється фінансовий аналіз силами працівників підприємства. Проте, 47% респондентів зазначили, що за останні три роки мали місце ситуації, що потребували аудиту фінансової звітності за ініціативою власників та, зокрема, фінансового аналізу.

На підставі анкетування респондентів – працівників, що відповідають за формування

та подання фінансової звітності за підходами до обрання елементів облікової політики, що спричиняють найбільш суттєвий вплив на формування показників фінансової звітності з'ясовано, що на переважній більшості підприємств використовують спрощені процедури та не приділяють уваги обґрунтуванню елементів облікової політики. Так, щодо наявності простроченої дебіторської заборгованості позитивно відповіли 63% респондентів, натомість тільки 5% підтвердили факт створення резерву сумнівних боргів. 87% опитуваних відповіли негативно на питання щодо дотримання норм П(С)БО 30 «Біологічні активи» і відображення цього у внутрішньому регламенті. Незважаючи на те, що більшість респондентів зазначили, що регламент з облікової політики на підприємстві є, проте у переважній більшості – 93 % регламент не переглядається та містить лише імперативну складову.

Така ситуація для аграрних підприємств обумовлена низкою чинників:

- нехтування нормами формування фінансової звітності, що здебільшого, пов'язано із відсутністю внутрішнього та зовнішнього контролю;

- низький рівень культури бізнесу та нерозуміння цінності економічної інформації, зокрема показників фінансової звітності;

- високий рівень тінізації аграрного сектору.

Проведення фінансового аналізу та розрахунок показників, що є індикаторами фінансового стану, здійснюють лише у разі вимог зовнішніх користувачів (при поданні документів на отримання гранту, пошуку інвесторів, підтвердження платоспроможності при процедурі кредитування). Відповідно користувачі результатів розрахунків мають бути зацікавлені у врахуванні впливу облікової політики на розраховані показники. Ті підприємства, що дотримуються норм П(С)БО 30 «Біологічні активи» потенційно можуть впливати на розрахункові результати суб'єктивним вибором рівня оцінки за справедливою вартістю.

Одержаний в результаті переоцінки приріст капіталу існує лише гіпотетично, тому вважаємо, що при застосуванні норм П(С)БО 30 «Біологічні активи» суб'єктам господарювання доцільно резервувати прибуток, одержаний в результаті оцінки за справедливою вартістю залишку товарної продукції.

Фінансовий аналіз традиційно ототожнюють з аналізом фінансової звітності та оцінкою фінансового стану. Проте, у сучасних умовах є доцільним розширювати межі фінансового аналізу і включати, як складову при здійсненні

аудиторських процедур, оцінку вартості бізнесу та розрахунок показників що потребує додаткової інформації. У сучасних умовах спостерігається переорієнтація концепції від управління прибутком на управління вартістю бізнесу [13]. Саме тому, показник економічної доданої вартості (EVA), його зростання визнається одним з ключових інструментів управління ефективністю та визначає корпоративну стратегію. Заслугує на увагу методика розрахунку показника EVA, що запропонована Гриценко Л.Л. на основі показників фінансової звітності та інших фінансових показників [14]. Відповідно ми вважаємо за доцільне розширення як меж фінансового аналізу, так і сфер аудиторських послуг за цим напрямом.

При здійсненні фінансового аналізу в частині оцінки фінансового стану, отримані індикатори порівнюють з оптимальними параметрами, які є загальними для підприємств незалежно від розміру і виду економічної діяльності.

Заслугують на увагу результати проведеного фінансового аналізу суб'єктів господарювання (оцінено фінансовий стан сільського, лісового та рибного господарства, промисловості й будівництва) у розрізі видів економічної діяльності. За результатами дослідження встановлена суттєва відмінність показників, що дають можливість оцінити фінансовий стан за галузями. Також господарська практика свідчить про відмінність таких показників в залежності від розміру підприємств [2]. Результати цих досліджень свідчать про недоцільність використання узагальнених індикаторів оцінки фінансового стану підприємств.

Ми поділяємо позицію фахівців, що вважають застосування універсальних показників оцінки фінансового стану недостатнім. Так, для більш об'єктивного фінансового аналізу при здійсненні аудиторських процедур з метою оцінки перспектив розвитку суб'єкта господарювання і його потенціалу, а також оптимізації фінансової політики є доцільним використовувати результати роботи науковців щодо розроблених адресних індикаторів за видами економічної діяльності та типізації господарюючих суб'єктів. Також, є доцільним використання при здійсненні фінансового аналізу моделей фінансово стійких підприємств, що отримані у результаті наукових досліджень, методики оцінки ймовірності банкрутства та комплексного аналізу фінансового стану, що розроблені адресно для підприємств певного виду економічної діяльності, у тому числі сільськогосподарських [15; 16]. Одночасно ми

погоджуємося з позиціями авторів, які вважають за необхідне осучаснити методику оцінки фінансового стану, що представлена на законодавчому рівні Положенням «Про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації», затвердженим Наказом Міністерства фінансів України та Фонду державного майна України від 26.01.2001 р. № 49/121 [7; 17]. Проблеми застосування Положення обумовлені неврахуванням цим документом змін, що відбулись у формуванні показників фінансової звітності, а також тим, що це Положення не можна безпосередньо використовувати при проведенні процедур фінансового аналізу для малих підприємств. Цікавим у позиції науковців є те, що незважаючи на підходи щодо доцільності універсалізації оцінки фінансового стану, доводиться необхідність інтерпретації показників, що розраховані у порівнянні з галузевими індикаторами.

Висновки. У сучасних умовах фінансовий аналіз як складова аудиторських про-

цедур є важливим з огляду на необхідність оцінки перспектив функціонування та розвитку суб'єкта господарювання. Потребує уточнення зміст фінансового аналізу та недостатнім є його ототожнення з оцінкою фінансового стану. У контексті орієнтації управління на управління вартістю бізнесу є доцільним при здійсненні процедур фінансового аналізу використовувати як показники фінансової звітності, так і інші фінансові показники. Такі підходи сприяють розширенню спектру аудиторських послуг. При здійсненні фінансового аналізу, зокрема в межах аудиторських процедур з метою оцінки ймовірності банкрутства є необхідним проводити аналіз облікової політики та її впливу на формування показників фінансової звітності.

Напрямами подальших досліджень є розробка методики попереднього етапу фінансового аналізу при здійсненні аудиторських процедур «оцінка облікової політики суб'єкта аудиту та оцінка її впливу на показники фінансової звітності».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Рябчук О. Г. Аналітичні процедури та їх виконання у процесі державного фінансового аудиту. *Економічний вісник. Серія: фінанси, облік, оподаткування*. 2018. Вип. 2. С. 178–183 URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/268453019.pdf> (дата звернення: 15.07.2023).
2. Ковальчук Т. М., Вергун А. І. Аналіз фінансового стану підприємств за видами економічної діяльності. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки*. 2020. Вип. 38. С. 96–99. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2020_38_19 (дата звернення: 15.07.2023).
3. Сметанюк О. А., Причепя І. В., Білоконь Т. М. Особливості аналізу фінансового стану підприємства в умовах обмежених обсягів інформаційного забезпечення. *Ефективна економіка*. 2022. № 9. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2022_9_22 (дата звернення: 15.07.2023).
4. Жук Н. Аналіз фінансового стану як домінуючий індикатор фінансової безпеки підприємств. *Вісник економіки*. 2022. Вип. 4. С. 97–112. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vtneu_2022_4_9 (дата звернення: 15.07.2023).
5. Колесніченко А.С. Компаративний аналіз форми фінансової звітності «Баланс» для малих та середніх підприємств. *Фінанси України*. 2022. № 10. С. 115–125. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fu_2022_10_9 (дата звернення: 15.07.2023).
6. Банера Н. П., Гелей Л. О. Фінансова звітність суб'єктів малого підприємництва: оцінка та шляхи підвищення інформативності показників. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2021. № 1 (71). С. 55–62. DOI: <https://doi.org/10.32836/2521-666X/2021-71-10>
7. Євсєєва, О. О., Анікіна, О. С., Нікуліна, С. В. Актуальність формування універсального підходу до оцінки фінансового стану підприємства на основі показників форм фінансової звітності. *Економічний простір*. 2019. Вип. 148. С. 129–143. URL: <http://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/157> (дата звернення: 15.07.2023).
8. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність»: Наказ Міністерства фінансів України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13/print1395393134969466> (дата звернення: 15.07.2023).
9. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28.05.99 № 137. URL: <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja1>(дата звернення: 15.07.2023).
10. Кононенко Л., Юрченко О. Інформаційне забезпечення формування стратегії підприємства: сучасний стан, проблеми та перспективи. *Економічний простір*. 2023. Вип. 185. С. 66-69. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/185-12>

11. Сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 15.07.2023).
12. Сайт Державної податкової служби України. URL: <https://tax.gov.ua/>
13. Кононенко Л. В., Сисоліна Н. П., Чумаченко О. С. Звітність підприємств в умовах сталого розвитку: сучасний стан, проблеми, перспективи, інформаційне забезпечення. *Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки*. 2021. Вип. 6. С. 179–186. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npkntu_e_2021_6_19 (дата звернення: 15.07.2023).
14. Гриценко Л. Л., Деркач Л. С. Економічна додана вартість як показник оцінки ефективності функціонування підприємства. *Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка*. 2022. № 1. С. 41–52. DOI: 10.21272/1817-9215.2022.1-4
15. Бурлака Ю.М. Фінансове оздоровлення сільськогосподарських підприємств : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)». Київ, 2008. 20 с.
16. Лесюк А.С. Комплексний аналіз фінансового стану та прогнозування ймовірності банкрутства сільськогосподарських підприємств : дисертація на здобуття ступеня доктора філософії. Полтавська державна аграрна академія Міністерства освіти і науки України. Полтава, 2021. С. 392.
17. Положення «Про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації» : Наказ Міністерства фінансов України и Фонду державного майна України от 26.01.2001 р. № 49/121. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0121-01> (дата звернення: 15.07.2023).

REFERENCES:

1. Riabchuk O.H. (2018) Analitichni protsedury ta yikh vykonannya u protsesi derzhavnoho finansovoho audytu [Analytical procedures and their implementation in the process of state financial audit]. *Ekonomichnyi visnyk. Seriya: finansy, oblik, opodatkovannya – Economic Bulletin. Series: finance, accounting, taxation*, vol. 2, pp. 178–183. Available at: <https://core.ac.uk/download/pdf/268453019.pdf> (in Ukrainian)
2. Kovalchuk T.M., & Verhun A.I. (2020). Analiz finansovoho stanu pidpriemstv za vydamy ekonomichnoi diialnosti [Analysis of the financial condition of enterprises by types of economic activity]. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu. Seriya: Ekonomichni nauky – Scientific Bulletin of Kherson State University. Series: Economic Sciences*, vol. 38, pp. 96–99. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhd_u_en_2020_38_19 (in Ukrainian)
3. Smetaniuk O. A., Prychepa I. V., & Bilokon T. M. (2022) Osoblyvosti analizu finansovoho stanu pidpriemstva v umovakh obmezhenykh obsiahiv informatsiinoho zabezpechennia [Peculiarities of analysing the financial condition of an enterprise in conditions of limited information support]. *Efektivna ekonomika – Effective economy*, no. 9. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2022_9_22 (in Ukrainian)
4. Zhuk N. (2022). Analiz finansovoho stanu yak dominantnyi indyikator finansovoi bezpeky pidpriemstv [Analysis of financial condition as a dominant indicator of financial security of enterprises]. *Visnyk ekonomiky – Bulletin of Economics*, vol. 4, pp. 97–112. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vtneu_2022_4_9 (in Ukrainian)
5. Koliesnichenko A.S. (2022) Komparatyvnyi analiz formy finansovoi zvitnosti "Balans" dlia malykh ta serednykh pidpriemstv [Comparative analysis of the financial reporting form "Balance Sheet" for small and medium-sized enterprises]. *Finansy Ukrainy – Finance of Ukraine*, no. 10, pp. 115–125. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fu_2022_10_9 (in Ukrainian)
6. Banera N. P., & Helei L. O. (2021) Finansova zvitnist subiektiv maloho pidpriemnytstva: otsinka ta shliakhy pidvyshchennia informatyvnosti pokaznykiv [Financial reporting of small business entities: assessment and ways to increase the informativeness of indicators]. *Naukovyi pohliad: ekonomika ta upravlinnia – Scientific view: economics and management*, no. 1(71), pp. 55–62. DOI: <https://doi.org/10.32836/2521-666X/2021-71-10> (in Ukrainian)
7. Ievsieieva, O., Anikina, O., & Nikulina, S. (2019) Aktualnist formuvannia universalnogo pidkhodu do otsinky finansovoho stanu pidpriemstva na osnovi pokaznykiv form finansovoi zvitnosti [Topicality of formation of the universal approach to the financial condition assessment of the enterprise using indicators of financial reporting forms]. *Ekonomichnyi prostir – Economic Scope*, vol. 148, pp. 129–143. Available at: <http://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/157>
8. Natsionalne polozhennia (standart) bukhhalterskoho obliku 25 "Sproshchena finansova zvitnist" [National regulation (standard) of accounting 25 "Simplified financial reporting"]: Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00#Text>. (in Ukrainian)
9. Natsionalne polozhennia (standart) bukhhalterskoho obliku 6 "Vypravlennia pomylok i zminy u finansovykh zvitakh", zatverdzhene nakazom Ministerstva finansiv Ukrainy vid 28.05.99 № 137 [National regulation (standard) of accounting 6 "Correction of errors and changes in financial reports", approved by order of the Ministry of Finance of Ukraine dated 05/28/99 No. 137]. Available at: <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja1> (in Ukrainian)

10. Kononenko, L., & Yurchenko, O. (2023) Informatsiine zabezpechennia formuvannia stratehii pidpriemstva: suchasnyi stan, problemy ta perspektyvy [Information support for the formation of enterprise strategy: current status, problems and prospects]. *Ekonomichnyi prostir – Economic Scope*, vol. 185, pp. 66–69. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/185-12> (in Ukrainian)
11. Sait Derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy [State Statistics Service of Ukraine]. Available at: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
12. Sait Derzhavnoi podatkovoi sluzhby Ukrainy [The official site of State Tax Service of Ukraine]. Available at: <https://tax.gov.ua/>
13. Kononenko L.V., Sysolina N.P., & Chumachenko O.S. (2021) Zvitnist pidpriemstv v umovakh staloho rozvytku: suchasnyi stan, problemy, perspektyvy, informatsiine zabezpechennia [Reporting of enterprises in the conditions of sustainable development: current state, problems, prospects, information support]. *Tsentrlnoukrainskyi naukovyi visnyk. Ekonomichni nauky – Central Ukrainian Scientific Bulletin. Economic Sciences*, vol. 6, pp. 179–186. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npkntu_e_2021_6_19 (in Ukrainian)
14. Hrytsenko, L. L., & Derkach, L. S. (2022) Ekonomichna dodana vartist yak pokaznyk otsinky efektyvnosti funktsionuvannia pidpriemstva [Economic value added as an indicator of evaluation of the efficiency of enterprise functioning]. *Visnyk Sumskoho derzhavnoho universytetu. Seriiia Ekonomika – Bulletin of Sumy State University. Series Economics*, no. 1, pp. 41–52. DOI: <https://doi.org/10.21272/1817-9215.2022.1-4>
15. Burlaka Yu.M. (2008) Finansove ozdorovlennia silskohospodarskykh pidpriemstv [Financial rehabilitation of agricultural enterprises]: Extended abstract of Candidate's thesis. Kyiv. (in Ukrainian)
16. Lesiuk A. S. (2021) Kompleksnyi analiz finansovoho stanu ta prohnozuvannia ymovirnosti bankrutstva silskohospodarskykh pidpriemstv [Complex analysis of the financial condition and forecasting the probability of bankruptcy of agricultural enterprises], PhD thesis. Poltava. (in Ukrainian)
17. Polozhennia "Pro poriadok zdiisnennia analizu finansovoho stanu pidpriemstv, chto pidlahaiut pryvatyzatsiyi" [Order of the Ministry of Finance of Ukraine and the State Property Fund of Ukraine of 26.01.2001, No. 49/121. Regulation "]: nakaz Mynysterstva fynansov Ukrainy y Fondu derzhavnoho maina Ukrainy ot 26.01.2001 r. № 49/121. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0121-01> (in Ukrainian)